

انتشارات موجک

ارزیابی مدیریت ریسک پروژه‌های فناوری اطلاعات

رویا سلیمانی

دکتر مجید رستمی بشمنی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
مَا أَعْشَى وَمَا أَخْفَى

اللَّهُمَّ اغْلِقْ عَلَى الْجَاهِلِيَّةِ
وَأَعْلَمْ عَلَى الْمُجْتَمِعِ
الْمُسْلِمِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَّعَلَّمْ
عَلَى أَهْلِ الْمَدِينَةِ
وَأَهْلِكَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ
وَأَهْلِكَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ

ارزیابی مدیریت ریسک

پروژه‌های فناوری اطلاعات

تألیف :

رویا سلیمانی

کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق

دکتر مجید رستمی بشمنی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق

عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان واحد نراق

انتشارات موجک

عنوان و نام پدیدآور	سلیمانی، رویا، ۱۳۵۹
مشخصات ظاهری	ارزیابی مدیریت ریسک پژوههای فناوری اطلاعات / تالیف : رویا سلیمانی، دکتر مجید رستمی بشمنی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۵.
شابک	۱۷-۴-۸۳۰۷-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	تکنولوژی اطلاعات - ایران - لرستان - مدیریت - نمونه پژوهی
موضوع	سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور. اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان لرستان - تکنولوژی اطلاعات - نمونه پژوهی
موضوع	Information technology - Iran - Lorestan - Management - Case studies
موضوع	تکنولوژی اطلاعات - مدیریت ریسک
موضوع	Risk management - Information technology :
موضوع	کامپیوترها - اینمی اطلاعات - مدیریت
موضوع	Computer security - Management :
شناسه افزوده	رستمی بشمنی، مجید، ۱۳۵۸ -
رده بندی کنگره	HD ۳۰ / ۲ / ۴ الف س ۸ ۱۳۹۵:
رده بندی دیوی	۶۵۸/۴۰۳۸۰۹۵۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۲۳۸۶۷:

انتشارات موجک

مدیر مسئول : دکتر مجید رستمی بشمنی
 تلفن مرکز پخش : ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳
 Email : mojakpublication@yahoo.com
 Web : www.mojak.ir

عنوان : ارزیابی مدیریت ریسک پژوههای فناوری اطلاعات

تالیف : رویا سلیمانی، دکتر مجید رستمی بشمنی

مشخصات ظاهری : ۱۰۶ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول : بهار ۱۳۹۵

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد - قیمت : ۱۵۰۰۰ ریال

شابک : ۱۷-۴-۸۳۰۷-۶۰۰-۹۷۸

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
سخن مولف	۱
فصل اول: فناوری اطلاعات	۳
۱-۱ مقدمه	۳
۱-۲ تکنولوژی	۳
۱-۳ مدیریت فناوری	۴
۱-۴ اطلاعات	۵
۱-۵ اهمیت اطلاعات برای مدیریت	۶
۱-۶ فناوری اطلاعات	۷
فصل دوم: مدیریت پروژه	۹
۲-۱ پروژه	۹
۲-۲ مدیریت پروژه	۹
۲-۳ پروژه‌های فناوری اطلاعات	۱۲
۲-۴ کاربردهای فناوری اطلاعات در سازمان	۱۳
۲-۵ چالش‌هایی فراروی پروژه‌های برنامه‌ریزی فناوری اطلاعات	۱۴
۲-۵-۱ مشکلات ناشی از محیط تعریف و اجرای پروژه	۱۵
۲-۵-۲ مشکلات ناشی از روش (متداول‌ترین) پروژه	۱۶
۲-۵-۳ مشکلات ناشی از نحوه اجرای پروژه	۱۷

۲۱.....	فصل سوم: مدیریت ریسک
۲۱.....	۳-۱ تعریف و مفهوم ریسک
۲۳.....	۳-۲ انواع ریسک
۲۳.....	۳-۲-۱ ریسک‌های ایستا و پویا
۲۳.....	۳-۲-۲ ریسک‌های اساسی و خالص
۲۳.....	۳-۲-۳ ریسک‌های ذهنی و عینی
۲۴.....	۳-۲-۴ ریسک‌های مدیریت
۲۴.....	۳-۲-۵ ریسک‌های عملیاتی
۲۴.....	۳-۲-۶ ریسک‌های قوانین و مقررات
۲۵.....	۳-۲-۷ ریسک‌های نیروی انسانی
۲۵.....	۳-۳ ارزیابی و مدیریت ریسک
۲۵.....	۳-۳-۱ آشنایی با مفهوم مدیریت ریسک
۲۵.....	۳-۳-۲ اهمیت مدیریت ریسک

۳۱.....	فصل چهارم: مطالعه موردی: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان لرستان
۳۱.....	۴-۱ مقدمه
۳۱.....	۴-۲ بیان مسئله
۳۳.....	۴-۳ اهمیت و ضرورت تحقیق
۳۳.....	۴-۴ علت انتخاب تحقیق
۳۴.....	۴-۵ اهداف تحقیق
۳۵.....	۴-۶ فرضیه‌های تحقیق
۳۶.....	۴-۷ سؤالات تحقیق
۳۶.....	۴-۸ متغیرهای تحقیق
۳۷.....	۴-۹ قلمرو تحقیق

۳۷.....	۴-۱۰ تعاریف مفهومی
۳۸.....	۴-۱۱ تقسیم‌بندی ریسک
۳۹.....	۴-۱۲ مدیریت ریسک
۳۹.....	۴-۱۳ تعاریف عملیاتی
۴۰.....	۴-۱۴ متغیرهای مستقل و وابسته
۴۰.....	۴-۱۵ روش تحقیق و جزییات آن
۴۱.....	۴-۱۶ مدل مفهومی تحقیق
۴۳.....	فصل پنجم: پیشینه تحقیق
۴۳.....	۵-۱ مقدمه
۴۳.....	۵-۲ پیشینه خارجی
۴۸.....	۵-۳ پیشینه داخلی
۵۳.....	فصل ششم: روش تحقیق
۵۳.....	۶-۱ مقدمه
۵۳.....	۶-۲ نوع و روش تحقیق
۵۴.....	۶-۳ متغیرهای تحقیق
۵۵.....	۶-۴ فرضیه‌های تحقیق
۵۶.....	۶-۵ جامعه آماری تحقیق
۵۸.....	۶-۶ روش نمونه گیری و نمونه آماری تحقیق
۵۹.....	۶-۷ روش جمع آوری اطلاعات تحقیق
۵۹.....	۶-۷-۱ روش کتابخانه‌ای
۵۹.....	۶-۷-۲ روش میدانی
۶۰.....	۶-۸ ابزارهای تحقیق

۶۲	۶-۸-۱ روایی ابزار تحقیق
۶۲	۶-۸-۲ پایایی ابزار تحقیق
۶۳	۶-۹ روش اجرای تحقیق
۶۳	۶-۱۰ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۶۵	فصل هفتم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۶۵	۷-۱ مقدمه
۶۵	۷-۲ بررسی بخش اول پرسشنامه؛ مشخصات عمومی
۶۷	۷-۳ پایایی و روایی پرسشنامه
۷۱	۷-۴ بررسی سوال و فرضیه اول
۷۱	۷-۴-۱ آمار توصیفی فرضیه اول
۷۴	۷-۴-۲ آمار استنباطی فرضیه اول
۷۵	۷-۵ بررسی سوال و فرضیه دوم
۷۵	۷-۵-۱ آمار توصیفی فرضیه دوم
۷۸	۷-۵-۲ آمار استنباطی فرضیه دوم
۸۰	۷-۶ بررسی سوال و فرضیه سوم
۸۰	۷-۶-۱ آمار توصیفی فرضیه سوم
۸۲	۷-۶-۲ آمار استنباطی فرضیه سوم
۸۴	۷-۷ بررسی سوال و فرضیه چهارم
۸۴	۷-۷-۱ آمار توصیفی فرضیه چهارم
۸۷	۷-۷-۲ آمار استنباطی فرضیه چهارم
۸۹	۷-۸ بررسی سوال و فرضیه پنجم
۸۹	۷-۸-۱ آمار توصیفی فرضیه پنجم
۹۱	۷-۸-۲ آمار استنباطی فرضیه پنجم

فصل هشتم: بحث و نتیجه گیری ۹۳	
۱-۱ مقدمه ۹۳	
۸-۲ نتیجه گیری و بحث سوالات و فرضیات تحقیق ۹۳	
۸-۲-۱ نتیجه گیری و بحث سوال و فرضیه اول فرعی ۹۳	
۸-۲-۲ نتیجه گیری و بحث سوال و فرضیه دوم فرعی ۹۴	
۸-۲-۳ نتیجه گیری و بحث سوال و فرضیه سوم فرعی ۹۶	
۸-۲-۴ نتیجه گیری و بحث سوال و فرضیه چهارم فرعی ۹۷	
۸-۲-۵ نتیجه گیری و بحث سوال و فرضیه پنجم فرعی ۹۸	
۸-۳ نتیجه گیری و بحث سوال و فرضیه اصلی ۱۰۰	
۴-۱ محدودیت‌ها ۱۰۰	
۸-۵ پیشنهادات تحقیق ۱۰۱	
۸-۵-۱ پیشنهادات تحقیقی ۱۰۱	
۸-۵-۲ پیشنهادات کاربردی ۱۰۲	
منابع ۱۰۳	
منابع فارسی ۱۰۳	
منابع انگلیسی ۱۰۵	

سخن مولف

امروزه، اطلاعات بعنوان عاملی پرارزش در کنار سایر عوامل تولید بشمار می‌آید. با تغییرات سریع تکنولوژی، جهانی شدن و گستردگی تر شدن دامنه فعالیت موسسات، وجود سیستم‌های اطلاعاتی کارآمد از الزامات رسیدن به مزیت رقابتی است و شناسایی و مدیریت ریسک‌های مشاهده شده قبل و حین اجرای پروژه‌های فناوری اطلاعات، نقش اساسی در این زمینه ایفا می‌کند. هدف این تحقیق، بررسی تاثیر مدل پیشنهادی لیتین و هیرشیم بر ارزیابی مدیریت ریسک پروژه‌های IT در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای؛ مورد مطالعه استان لرستان است. در این مدل، تاثیر پنج شاخص؛ کیفیت فنی سیستم، صحت داده‌ها، شناخت کاربر، سایر فعالیت‌ها و فرآیندها و محیط کسب و کار بر ارزیابی مدیریت ریسک پروژه‌های فناوری اطلاعات بررسی شدند. با استفاده از روش تحقیق پیمایشی در مراکز فنی و حرفه‌ای، از طریق نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای و محاسبه حجم نمونه، ۳۵۰ نفر از کارکنان مراکز فنی و حرفه‌ای استان لرستان که شامل ۱۸ مرکز می‌باشد انتخاب شدند. با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته با روایی قابل قبول و پایایی ^{۷۳، ۰، ۰۵}، دیدگاه‌های کاربران نسبت به این پنج شاخص بررسی شد. با استفاده از نتایج آمار توصیفی و آزمون علامت یک نمونه ایی در سطح معنی داری ^{۰، ۰۵}، نشان داده شد. البته این ادعا، بصورت اکید نیست. با توجه به طرح سوال و فرضیه اصلی، می‌توان ادعا نمود که مدل پیشنهادی لیتین و هیرشیم بر ارزیابی مدیریت ریسک پروژه‌های فناوری اطلاعات در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در حد مطلوبی می‌باشد. البته این نکته حائز اهمیت است که این ادعا به صورت اکید نیست. این نتایج نشان داد که مدیران با صرف هزینه کمتر و با رویکردن جدید، کاربران و کلیه پرسنل مراکز را با اصول فنی و نرم افزاری سیستم اطلاعاتی آشنا سازند تا توانایی مدیریت ریسک، افزایش یابد.

رویا سلیمانی، دکتر مجید رستمی بشمنی

بهار ۱۳۹۵

انتشارات موجک

ISBN: 978-600-8307-17-4

9 78600 8307174